

Изази Суботом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ за годи-
ну ф. 6, за по године ф. 3,
за четврт године ф. 1 и
50 новчића.За АУСТРО-УГАРСКУ
за годину ф. 6, за по год.
ф. 3, за четврт године ф.
1 и 50 новчића.За СРБИЈУ за годину
ф. 7, за друге земље ф. 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Цетиње, 3. Јула.

Већ смо нагласили да уз наше оружје војује за свету ствар потлаченијех народа у Турској осим најсветијех права човјечијех и велико начело народности.

Начело народности захтјева једнаку слободу сваког појединог народа према осталијем народима, да се сам по себи управља, и да се влада преко својих људи на својем земљишту. Што је била јеванђелска наука за поједине људе, то је наука начела народности за поједине народе: она проглашује једнакост и братство свију људи и приправља укинуће ropства, ова једнакост и братство свију народа и ускршава их из пецела.

Ово је начело тек почело владати у Јевропи и препорођивати је а већ се свијет диви успјесима његове силе. Ти су успјеси уједињење Италије и Њемачке.

Кад се промисли на колико је државица била подијелена до прије десетак година једна и друга земља, какве су моћне јевропске династије с њима управљале, мора се признати и увијети да је начело народности свемогуће, да му је сила неодољива.

У напуљској краљевини, у папиној држави, у тошканском великом војводству, није се трпјела слободна мисао, није било политичких слобода, туђинац је владао, али није ни вјеру ни језик народни вријећао, грађанину, који је своје после гледао а о јавнијема се небринуо, био је обезбојећен живот и имаће, поље му је било отворено да се заузимање за унапређење свога благостања, за изобразење своје жеце, за спокојно уживање у крилу своје породице и у друштву: у својим границама не само се могла развијати наука и књижевност, него су се и потпомагале и јавни просвјетни интитуту заводили и издржавали, једном ријечи биле су правне, просвјетне државе; па ипак их је начело народности збрисало, јер су оне Италију држале спушену ропкињу туђе воље, јер су је оне сводиле на прости географски појам.

У Турској напротив освајачу закон налаже да истребљује вјеру народа подчињенијех, да се Хришћанину никаквога права не даје, да му се правце не дијели, те му сеи живот, и част, и имаће отимље, цркве цкврне, школе залијевају крвљу ученика и учитеља, све по ћефу најпростијех зликоваца.

Па ће би могло начело народности, као чедо развитка и усавршавања мисли човјечије, која се бори са заблудама, што су вјекови освјештали, и продира гигантским корацима све ближе к истини, неразлучимој од правде — ће би могло већи и љепши триумф славити него над развалинама царства лажи, неправде, нечовјечности, скотскијех страсти, варварства, царства тмина, плача и смрти, у ком влада исламски фанатизам и звјерско свирјепство са вјешалима и коцем?

На ниже доносио назоре једнога угледнога листа из Рима, који одговара овоме питању. Нема, вели, револуције да носи боље од источне на себе карактер епохе и револуција јевропскијех!

Овакви гласови што се у далеком свијету подижу, побјеђују и у-

гушују тежње и намисли, које би нам могле шкодити, наоружају и подкрјепљују јавно мњење у корист нашу, а годе српскоме народу, који забринуту очекује гласове и с бојнога поља и из Јевропе, од које се боји више него од Турчина; овакви гласови, као онај с неба Константина, пророчански кријепе од Тимока до Неретве војску нашу: силом начела народности побјеђићеш!

Италија, од које нас дијели, или боље с којом нас спаја Јадранско море, као што је благотворно упливисала у културном погледу на народ српски у средњем вијеку, те се још у другој половини петнајестог вијека у нашој држави печатња заводи, кад је нијесу имали сада много напреднији народи; те се у Дубровнику развија наша књижевност, којој није могла стати успореду ни једна књижевност онога времена иза италијанске: тако је благотворно дјејствовало и цено препорођавање на садашњи наш нараштај, те је сада подражава, и тако ево препорађена и срећна благотворно дјејствује непосредно и дјејствоват ће на коначни исход нашег великог подухећа.

За то нам јамчи начело народности, силом којег се Италија подигла и осталоји.

— «Газета дела Капитале», што у Риму излази и што не стоји далеко од садање владе италијанске, доноси на првом мјесту један опширан чланак о нашем рату, из ког видимо шледећа мјеста:

«Револуција италијанска, може се рећи, шледеће производити своје пошледице и на Истоку. Већ је Њемачка наш примјер поновила. Прусија је била за њемачко уједињење то што би Пјемонт за уједињење италијанско.

«Србија и Црна Гора понављају, у мањим пропорцијама, исте догађаје што је свршио прије Пјемонт, па Прусија. Није сама једна држава, што на бојно поље излази противу опћег угњетача, двије су: ево једине разлике. У осталом ситуација историчка и политичка истоветна је. Можда се више приближује нашој револуција источна, него германска. Ова је постигнута дјелом саме Прусције: источне кнежевине имају високог заштитника Русију, као што смо ми имали савезника Француску.

«Исте ситуације производе готово вазда пошледице истоветне, ил бар сличне. Исти узроци, који изазваше рат источни и италијански, имају дакле, или бар имали би, истијем плодовима уродити. Ма колико била јевропска дипломација мистериозна, и крила у тајности кабинета комбинације и савезе непредвиђене, свак види да смо пред ратом револуције. Већ постојеће кнежевине Србија и Црна Гора хоће да се отресеу вазалства: народ, који је устао, оће да извојује своју независност. Нема револуције да на себе носи боље карактер епохе и јевропских револуција.

«Кад смо тако проблему ставили, рјешење је лако. Побједила или изгубила, револуција ће остати вазда побједоносна. Могла би је турска и притиснути, али мисао њена појавила би се кашње жешћа и силнија. Катастрофе г. 1848 и 1849 нијесу смеле да послје десет година Италија извојује своју независност.

«Али оћели Јевропа пустити да се сатре револуција ако Турека у борби нападјача? Ово је велика тајна, из које би могао проврети јевропски рат, обухватајући по свој прилици и Италију. Јевропа која данас једногласно проглашује намјешање, пошто не може избјећи рат, непризнаје ово начело међународнога права и стијем намјерама и истијем надама.

«Има их који желе да устанак побједи и да виде Турчину проћераног у Азију, а има их напротив који желе консолидирање мусулманске царевине. Инглешка још од прошле године некрје о-

ву последњу жељу: Русија напротив има од Петра Великога непрекидно политично предање, које поспјешује прву.

«Кад би једном јевропске силе пропникло увјерење, да се узалуд бори противу идеја револуције, да си узалуд трговачки експлоатација подиже штит туђом тиранијом, кад би се дипломација окренула за собом и признала колико се узалуд противила подизању Италије и Њемачке, рат би се могао локализирати.

«И непознајући као што се и непознају савези разних кабинета, зна се да има земаља солидарнијех у ствари народа, и не служи обмањивати се: ствар за коју се боре у Турској устани не може имати противу себе ни Њемачку ни Италију, које не могу војевати противу начела, силом којег су укрене и постоје. Искусила је већ Француска, са пошледицама римске експедиције и другог Декембра, што значи борити се у туђим земљама противу начела, којијема једна влада има захвалити свој постанак.

«И на коју би се сврху распламтила опћа конфлграција, која нема ни племените циље, ни наде успјеха трајашног?

«Већ је коцка бачена, и рат на Истоку, не само је неизбежан, него је одпочет. Једино рјешење хуманитарно, пошто је бич замахнуо на Јевропу, јесте ограничити му ужасне пошледице. Које заслуге, каква права према Јевропи има Турека, која је дошла да цуствои и тиранише, сијући на све стране варварство? Образовање независних држава око Босфора, као што недопушта Русији кључе од Црнога мора, не вријећа интересе ниједне државе, која оће да тргује на истоку. Овога се има држати дипломација, и ако се Италија и Њемачка умју сјетити њиховог постанка, дошао је за обавије час да употребе њихов уплив у дипломатскијем савјетима. Ако нечисти интереси, који се око Цариграда леме, нају сву Јевропу готову да им на пут стане, дипломација могла би учинити човјечанству велику услугу уклањајући опћи рат, и осигуравајући независност народима, који се показују ње достојни са јунаштва и одважности, којом су се латили оружја, да је извојују».

ПРОКЛАМАЦИЈА БУГАРА.

Ми хришћански народ бугарски, свечано рјешисмо да будемо слободни и независни, тиме објављујемо нашу непромјенљиву навијеру цијелом образованом свијету, са озбиљном жељом да ће наше осјећање најни симпатичког одјека у сваком хришћанском срцу у васјелом свијету и надајући се да нећемо узалуд изгледати помоћ од хришћанских народа, који су толико учинили да се уништи ropство у свијету, у нашој борби против понижаватеља и скврнителиа наше опште цркве, против угњетача који су вјековима владали са тиранским деспотизмом, који се не може и деће више трпити.

Пама се одричу најобичнија права грађанска, претоварени смо прећераним и непотребним данцима и порезом, који се купи нечовјечним начином какав се не може замислити, без икакве заштите, против најпохотљивијих страсти и најподлијег поступка наших угњетача — ногом гажени начином, који наши угњетачи само измишлети могу, од нечовјечног народа, који се састоји из фанатичних занесенака, којих је главни члан вјере мржња и опште Хришћана, ми не можемо више трпити живот, који је сам по себи гори од саме смрти.

Знамо из жалосног искуства у прошлости, како је са свим безкорисно вјеровати обећањима Мусулмана; њихове обећане реформе јесу само мамац, којим они хоће да положијемо оружје, да постанемо без одбране жртва свирјепих, бездушних, осветљивих Мусулмана.

Дипломација и добронамјерна напрезања наших непријатеља у другим земљама, да нам нашу слободу осигурају, јесу, у колико ми знамо без икакве користи, те тако наша поглавита нада нека буде у наше мишице и у Бога ратног.

Грцима, Арбанасима, који с нама за-

једно исповједају исту свету вјеру, бр-
славенској, сродној с нама по крви и
родности као и по вјери, ми се обраћа
надајући се да ћемо не само задобити
хове симпатије у нашој светој борби, и
и њихове право судјеловање у нашем
ду да би смо се саједињеним напрезањем
ослободили сви од ланаца ropства и
постигнемо опет у нашим земља онај
историски положај, који смо имали ме
народима на истоку.

Браћо! Ми Бугари одбацисмо пер-
дохватисмо се мача, и нећемо га пр-
метнути у корице, док нам предјео не
де слободан за свагда од ногу тирани
и док наш народ не буде на миру у
вао блажени плод слободе што је ми
драг свакоме народу, који је досто
златне слободе.

Не треба ли онда да идемо сагла
из планина и долина, из сваке провин-
је у овој угњетеној земљи, да чисти
пред собом, пред нашим успјехом, ко
нико одољети не може, последње траг
мреке владе османске!

Хоћете ли, можете ли да остан
мирни у вашим кућама, кад знате да
ми боримо са мусулманским тирани
за наше ослобођење?!

Нећемо ми осјетити увјерење да
се при читању ових рјечи сабрати сви
свуда, на цијелом балканском полуостр-
и да ћете оставити своја родна мјеста
радосним срцем жељезном руком, да
тучете жестоког бездушног диндушман
наших праотаца, нашег личног неприја
ља и крвника нашег потомства.

Нека се Грк, Арбанас, Румун, Срп
у Србији, Босни, Херцеговини, Црној Г
и Старој Србији сједини с нама за
славну циљ да проћерамо Османлије
наше рођене земље. Заборавимо на
мајушне предрасуде док не будемо сви
за свагда слободни од јарма наших сви
јених угњетача, и кад се не буде више
непријатељски корак у нашим лијеп
предјелима, тада, али само тада ће
се зауставити да се бринемо о мјесној
прави и узајамном интересу.

Будимо достојни синови оних ста
јунака, који су у прошлости носили на
заставе у хиљадама крвавих битака, и
јих славна јуначка дјела још се славе
пјесмама народним око скромнога огњи
та ујармљене раје.

Хришћани балканског полуострва!
Немо ли, не морамо ли и ми оставити
шем потомству усомену славне бо
крста против полумјесеца и да даде
пјесницима будућих вјекова грађу за
ве народне пјесме, које ће побрајати
начка дјела у нашој борби, кад смо
рали Турке из наше земље, са наш
прага, испод нашега крова, који је до
дугу безбрамно поганим својим присуство

У бој, браћо, за крет часни и сло
ду златну!

На Балкану, 1. Јуна 1876.

Прокламација генерала Черњајева на балканске народе

Браћо!

У небо управљеним погледом, те
дајући се унапријед побједи, улазимо
вашу земљу, да вас избавимо варварск
верига.

Попут ројева хрле под наше барје
небројени за оружје вртни младићи и
де у нас избавитеље несретне своје до
вине, коју ми хоћемо да отмемо раз
ничкој руди непријатеља, који вам уз
ље човјечија права, језик и вјеру. Е
потлачене домовине и златне слободе з
вас све без разлике старо и младо на ору
Неостаје вам друго, већ да се одазови
нашем братском позиву, или да вас не
јатељ сатаре. Пред вама се отвара
славе, слободе и цивилизације или вје
срамоте.

На оружје дакле синци Балкана,
ји љубите слободу! Ми се не борим
неплеменитих намјера, већ за свету ид
Славенства, која не носи, како наши
пријатељи тврде, жељу за господовање
премоћи у свијем странама свијета,
идеју равноправности свега људскога
да. Ми се боримо за златну слободу, к

и нас сви народи Јевропе уживају; ми боримо за православни крст, на ком је црква свијета као побједитељ изадоху; се боримо за наше куће и кућништа, плачуће матере, кћери и жене, ми се због цивилизацију, коју је до пред код Исмаила пријетно полумјесећ пошито.

На оружје дакле, ко је човек, а не ба жена! На оружје! Устајте! Сваки бљени час вреди десетак година, и вам се сад оружјем неотреворене двери слободе, остаће вам затворене зајак и ви ћете најјесте слободна народа и робови туђинаца и цивилизирана ће Јевропа већма презирати него ли жак.

Браћо! Покажите се пред лицем свијета, да сте достојни слободе и вас отаца, који славно погубише главе, цу побједу славиће свеколико Христство; ви се Јевропи покажите као партиципи новог вијека. Дајте дакле шпер, који ће свима потлаченим народима у будуће свијетлити. Живот, поштење матак Мухамеданаца, који буду мироу, узимљемо под нашу заштиту, а оскје дижемо само на оне, који се буду роштво против слободи борили. Христство и пако, кад им дадемо оружја, стрјега и провијанта, морају се сами штићи и ко тако неучини, наш је непријатељ и њега нечека ван срамотна смрт или срамотнији живот; онај неће на друшвијету угледати лица божијег и несеу затворена врата свете православне вере и врата слободе.

Осоколи се дакле потлачени, оскраоми и потворени народи! Бог ти претомке пут славе. Ми нећемо подлећи, ако нестална срећа остави, напојиће се та ова земља драгоцјеном крви братскога кога народа и ова брда и ове долине екну ће задњи пут од звекета оружја од тугаве топова. Ако све братске ље на бојишту пропану, онда нека гваде непријатељу у вериге окна. Ако пако побједимо, чему се најпоуданије јамо, тад ћемо добити у складу јевропских народа оно мјесто, које нам нуди ашњи сгодни положај.

Живила слобода! Живила слога сви народа на Балкану!

Бесејда

у је српски митрополит Михајил говорио еци после молебствија 18. Јуна г. 1876.

Пророк и законодавац старог завјемојсеј, говорио је изабраном народу бојем, кад је овај полазио у бој противу пријатеља својих, овако: Послушај Израу: ви исходите днес на рат ко врагом ним: да не ослабјет срдце ваше, ни утесеја, ни устрашитесеја, ни укљонитесеја лица их. (второз. гл. 20. стих 3.)

И ти христољубиви народи српски, лавиш сада, у име бојје, на бој, да ошаш свој род и име, своју слободу и свру православну.

Опомени се, драги наш народи, своје ре славе и слободе, сјети се своје миле ловине, по којој дивљи невјерник почи безбројна зла и коју он обрати у цусбу.

Зудумима упропашћена проишташе ња наша, невином крвљу зловити обпсе сву земљу Неманићеву, поробише, талише, порушише, обезчасташе, све што свето и драго срцу народном.

Ова паклена зла догужисе Богу, и ето креће народ српски, који свуда ену духом, да скине тежак јарам срамта ропства и да одбаци гадну трулеж, а куки ваздух, те народу нашем недарно живјети и користити се усјесима освете за своје благостање и људски наедак, као други срећни јевропски народи. ас витешког српскога Господара Кња-Милана, нека одушеви сва јуначка да, да не устрашимо ступите у борбе слободу противу ропства, за напредак етнву варварства, за часни крст противу полумјесеца знака невјерничнога.

На вас гледа сва Јевропа, у вас се да све Српство, браћа славенска нестриво очекују да чују радостан глас ваше бјде.

На овоме мјесту оквашеном крвљу текших јунака, на овоме пољу Делиграокићеном костима незаборавених наших родољуба ја призивам сад благодатну кију силу да оснажи вашу моћ, те да е са бојнога поља, као побједитеље сретмо, затим украшене неувелим вјенцем ље родољубја и јунаштва.

Господ да дарује вам у помоћ пеподно воинство небесно-свете аиђеле: те покајете тужно Косово и очистите дивземљу српску од кужне заразе варварка азијатског.

У то име благосилвамо вас овим часм христовим крстом при полазку у бој,

да неослаби јуначко срце ваше, да се неуклањате непријатељу, вјерујући да је с вама Бог, који је дао вам дух Обилића, Марка Краљевића, Хајдук Вељка, Синђелића, Пондерца Милона, и многих других јунака српских; а господ по молитвама св. Неманића, ево предаје вам на аманет барјак родољубивих Обреновића, да води он вас у свети бој за побједу врага.

Наши очеви и ђедови много мање на броју са трешњевим топовима и слабим оружјем, побједише врага и извојеваше нам слободу; па зар ми сада са бљодспремом, бољим оружјем и много више броју да не савладамо душмана српскога народа.

Господ Исусе Христосе да буде с вама, најпријед браћо у име Бога; цјевајући: да воскреснет Бог и расточатеја врази јего.

Благословени да сте сви, који идете у име Господње. Амин!

— Генерал Гарибалди, кад је чуо да неки младићи из Италије крећу да буду учасници великога рата за независност источнијех народа, издао је шљедече шљемо:

«Мојијем пријатељима!

«У име угњетенијех народа ја вам захваљујем за неутрудиму вашу оданост њиховој светој ствари. Да, што год има племенитога на свијету данас ваља да допринаша ослобођењу Хришћана робујућих ужасноме деспотизму полумјесеца: и од Кандије до Прута сваки народ више или мање угњетен, ваља да стресе са себе бијесни јарам јатагана.

«Ја ћу са срцем пратити вас и оне храбрени који ће вам слиједити на свети крстовосни поход.

«Ваш Ј. Гарибалди».

О Милетићевом затвору вадино из «Заставе» сљедече:

«Јутрос у пола четири сахата дошао је државни тужилац Васо Поповић са овдашњим капетаном Манојловићем уз пратњу петнајест наоружаних војника у стан д-ра Светозара Милетића. Државни тужилац изјави Милетићу, да га у затвор ставља. Милетић примјети, да тужилац по земаљском закону њега као земаљског посланика затворити не може.

«Државни тужилац одговори, да му је то познато, али да ипак чини тај корак по вишем од горе добијеном налогу. Милетић уложи свој протест против таквог нарушавања имунитета посланичког и опомене капетана Манојловића, да ће га у своје вријеме позвати за свједока својег, на основу закона уложеног протеста.

«Милетић је одведен управо у ововарошку тамницу, ње је с почетка дата соба, несходна његовом положају. Милетић се и против таког поступања оградно. Доцније му је, као што чујемо, уступљена нека соба, која је као канцеларија употребљавана. Чујемо, да је учиљено то дјело на реквизицију првостепеног пештанског суда за политичне преступе и злочине.

«Посље тога је чињена преметачина у стану Милетићевом, и у просторијама уредништва «Заставе». Преметачину у Милетићевом стану обавили су државни тужилац и приједник суда г. Јерковић, преметачину у штампарији и у уредништву обавили су г. Јездимировић приједник суда и г. Хорват, суштитив државног тужоца. Г. др. Полит-Десанчић, као земаљски, заступник, исти дан је брзојавом позвао саборског предједника Гаџију и министра правде Перцела да штите имунитет заступнички».

Са бојнога поља.

Цетиње, 3. Јуна.

Из Гацкога стижу нам најповољније вјести. Турци домаћи и низам уступају нашој војци једно село иза другог, једну позицију иза друге без боја, без крвопролића. Тако Црнице, Столац, Мули, Аптовац и Липник са гордијем пространијем кулама Ченгићевијем, у нашијем су рукама.

Његова Свјетлост књаз Никола у прошли четвртак прегледао је бијеле дворе чувенијех Ченгића и у Липнику стан ударно. Непријатељ се сав окуља у Метохију.

Невесњско одјелење наше војске, којим управља Бајо Бошковић, имало је боја на Залому прошле сријече са Турцима, што су одили из Метохије у помоћ Невесињу. Турци су тешки губитак подијели и остали окољени. Губитак је наше војске незнатан.

Преко Котора чујемо да је и Пеко Павловић, који управља са клечкијем одјелењем имао боја са непријатељем са врло срећнијем усјехом.

О једном и другом сукобу чекамо потања извјешћа.

О боју на Куче и поврх Подгорице на Дољане, који је био у прошли понедељак, добио смо потање, подпуно поузне извјештаје.

Као што смо казали, Малесори — 5—6 хилџа — ударе на Куче рано, у саму зору од стране јужне, од Арбаније. Како је без сумње морало бити споразумљена међу редовном војском те је у Подгорици и Малесијом, то је једно одјелење низама још прије зоре минуло пут Куча, да отвори пут и у случају потребе помогне другом већем одјелењу низама које је имало кренути на Куче, ако би на ове ударили Црногорци, који су стојали иза Мораче на својој граници према Дољана. Црногорске предстраже опазе Турке, т. ј. ово друго одјелење, које је кренуло на Куче. Главари војнички одреде одмах како ће се напасти на Турке, да би их смели и врнули у Подгорицу натраг. Бој се одмах одпоче и наши заузеше таквог положај, да су могли одмах рачунати на сигурну погибљу низама и да неће моћи учинети једнога крока пут Куча, као што и нијесу. Турци су падали ужасно од нашег оружја. Међутим једно одјелење љуботињског батаљона, друга 300, све момчад плаха и јуначка, жељна боја, који су били заузели положај више развалина старе Дукље, видећи према себи преко Мораче Турке, оставе своје мјесто и јурише преко равна поља на непријатеља. Ту их погине на мртво преко 30 а многи допуну рана не усјевши да Турке разбију. У то остала војска била се све до мрака, нити су — као што смо рекли — могли поћи на Куче. Ноћ је бој раздвојила.

На Кучима Малесори, после ужасног боја, буду разбијени и ћерани до горе Какаритске с оне стране Подгорице према Хоту. Непријатеља је, по њиховом казивању, пало преко 200 на мртво а рањених незна се, али свакако биће два пута више но мртвијех. Још војске стоје ње је која била у почетку.

Исти дан кад се овај бој био пуцали су Турци из топова на црногорско земљиште са Спужа и свијех утврђења од Спужа до Подгорице у Вељем и Малом брду, па не само тај него и друга два дана засобице. Од топовског пуцања није било нашијем никакве штете, до то, што су увалили у манастир Шиперску Ђелију неколика зрна.

О боју, који се десно истога дана у Сеодима и на Крњице, о коме смо кратко у прошлом броју овога листа споменули, добио смо пријатељским путем извјештај војводе Маша Ђуровића, који је управљао од стране наше тијем бојем. Извјештај гласи:

«Ја се никако нијесам био рад задјевати с Турцима, једно што сам био тада инокосан, а друго, што ми је била наредба, да се само држим у обрани. За то сам се био измакао у Пепиће, а оставио саме Сеочане, Крњичане и Годиване, у све 250 војника, да пазе Турке да нам не поврједе границу. У ово вријеме дошдили су ми гласови да ће Турци занста на нас ударити, али ја нијесам хтјео вјеровати, јер није била прилика. Док у понедељак дође момче и покличе: «Ха, војвода, ако Бога знате! ударише Турци и побише наше». То бјеше у зору око четири сага. Ја у то разредим војеку и крнем у помоћ. Док смо ми припјели, ове 250 су се страшно држали и јуначки борили као соколови. Тек што смо припјели ове, погледао сам положај војске наше и њихове, пак сам одмах ријешно и послао 100 Глуходољана од стране западњег крила, више села Моретијевића, а Сотониће према села, а Бољевиће испод села. Пошто овако уредих, они одмах као соколови јуришише на Турке који бијашу добро ушанчени у селу и испод међе и за међом код пута. Наши се побихе с њима ужасно, и помјешаше се у село Моретијевиће, и прегнаше их из кућа и из зграда при страни к истоку. Чета глуходољска мину управ горњом страном к Ђурацима, Сотинићи средино, а Бољевићи лијево, страном; тукоше се јуначки према страни источној. Турци почеше заузимати врхове, а наши за њима вазда огањ непрекидни. У то около подне припјеше још двије чете глуходољска и лимска на врх Голика, које сам био оставио да чувају Бијелу Скалу и Суторман до подне, а после ако онамо не буде боја, да дођу к нама. Пошто виђеше Турци ове двије чете, одмах се јако препадоше, а наши већу храброст показаше, те Турке од свијех врхова после 3 сахата боја дигосе и низ оне стране страшно их побихе и гонисе, један дно до Мурића а други до Голостуда на воду. Да сам имао још један батаљон војске, оах учинети да ни пиличник не пође казати како је било, али слава Богу добро је било: разагнасмо их и потукосмо, заробисмо, шћарисмо коње, цибане, коморе, алај барјак, стоке а са свијем што смо се лав-

ски клали 700 су 5000, непогибе од наше стране до саме 12 друга на мртво и рањено 35, а од њих је била касација. Да смо сјекли главе, преко 300 оаху доијети. Бој се прекиде око 8 и по сати у вече. 16 сати непрекидног огања. И опет по ноћи били смо вапоре исте, који су у збој провозили низам, е ма смо и њих опет ирегнали, и они сад чине око на Муриће и прикупљају се сваки дан».

Туркофилски листови трубе побјезде турске околу све Србије. Напротив можемо бити подпуно задовољни са напредовањем српскога оружја. Осман-паша пет пута је ударао су 10,000. војске на тимочку војеку, али је сваки пут био сузбијен и по нашијем најбољијем инфорацијама једно одјелење српске војске под капетаном Остоићем већје под Видинскијем бедемима. Ово је усјех јединога покушаја турске војске на српску!

Черњајев држи једнако Ниш обсађен а једно одјелење његове војске већ је под Широтом, градом од велике стратигичке важности. Широт влада путем између Ниша и Софије.

И Захова војска лијепо успијева. Чолак-Антић бомбардира Нови Пазар а једна је чета добровољачка пред Новом Вароши. По једном званичном брзојаву из Биограда од 27 Јуна, што доносе бечке новине, капетан Илић прешао је Ибар код Јариње, и ту узео на јуриш турске шанчеве и при својно много хране и живежа. Илић пријети Митровици, пошљедној штацији турске жељезнице од Солуна. Ово потврђује и један брзојав из Атине, по ком је сва посада турска из Солуна изненада пошла да подкрјешу Митровицу, којој се приближује српска војска. Кад би се ова вијест обистинила, била би од превелике важности. Главни пут, којим се може непријатељ добивати помоћи на босанско бојиште, остао би прекинут, а његове силе у Арбанији наше би се између два огања.

О дјеловању Алимпићевом у Босни још се ништа поузданог нечује.

ЦЕТИЊЕ, 4. Јула. — Сенатор и бивши министар српски Јован Бели-Марковић ономдне је стиго парабродом под Котор и одма преко Рисна и Грахова пошао у главни стан Књажев, ње остаје као преставник владе Његове Свјетлости Књаза Милана за све вријеме ратовања. У истој каквоћи одпутовао је војвода Машо Врбича од стране наше владе и већ припшио у стан Књаза српскога.

— Прошлого четвртка стигло је ове 800 Црногораца из Цариграда. Дошли су лојдовијем парабродом «Минервом» до Будве. Овђе су примили оружје и у петак је већ сваки пошао у свој батаљон. Веселе, којим су похитали у отачбину, оружја се латили и пошли на војеку, читаву је варош нашу испунило и оживјело. Овако одушевљење мора побједити.

Шњима су се довели из Цариграда и једно шеадесет Грка и Бугара, који су јутрос послје службе Божије отишли на бојиште у Херцеговину.

— Г. др. Милан Јовановић из Ерцег Новог стигао је на Цетиње да заступа у свијетлом двору дворског љечника, који је пошао с Књажевском пратњом у Херцеговину.

Новије.

— Састанак цара рускога и аусуринскога у Рајхстату трајао је само неколико сати. С Царевима су били и њихови канцалари, књаз Горчаков и гроф Андраши. Држи се становито да ће после дица овога састанка бити лаколлизирење рата. Уз то се навјешћује други састанак цара њемачкога са царем аустријскијем у Ишлу.

— У Париз је стигао прошле неђеље Велики књаз Костантин. Француска флота, која је била на истоку, повратила се у Тунис.

— Румунска влада, ослањајући се на паришки уговор, протестирала је противу пловена турскијех ратнијех лађа Дунавом. Сада се брзојавља из Букарешта, да Турска пристаје на неутрализирање Дунава под увјетом да Румунска не допусти на свом земљишту састављање оружаних чета и додавање оружја Србији.